

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА: ПИТАННЯ ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Основний принцип діяльності сучасних освітніх систем – це залучення особи до навчання протягом усього життя. Розвиток безперервного навчання разом із формуванням суспільства знань стали одним із соціальних наслідків глобалізації та інформатизації. Освіта більше не може обмежуватися кількома роками чи навіть десятиліттями на початку життя людини, оскільки безперервне оновлення інформації вимагає постійного самовдосконалення та навчання для досягнення життєвого успіху. Суттєвим елементом навчання протягом усього життя є неформальна освіта.

У Меморандумі неперервної освіти Європейського Союзу (2000 р.) зазначено: «Досі при формуванні політики в галузі освіти враховувалася лише формальна освіта... Континуум неперервної освіти робить неформальну та формальну освіту рівноправними учасниками процесу навчання».

Визначальною характеристикою неформальної освіти є те, що вона є доповненням та / або альтернативою формальної освіти в навчанні протягом усього життя особи. Навчання в рамках таких програм часто ведеться для забезпечення загального права доступу до освіти. Неформальна освіта доступна

людині будь-якого віку, але вона не обов'язково має спрямовану структуру; вона може бути короткою за тривалістю та / або низькою за інтенсивністю; й вона, як правило, організовується у вигляді короткострокових курсів, майстер-класів або семінарів.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Видами неформальної освіти є:

– Професійні курси/тренінги – це тренінги та/чи семінари з підвищення кваліфікацій та/чи здобуття нових навичок. Як правило, професійні курси проводяться в короткі періоди та в умовах «безпечного простору».

– Громадська освіта – готує населення країни, особливо молодь, виконувати свою роль як громадян. При цьому громадянська освіта включає в себе неформальні соціальні інститути (сім'ї, громади, бібліотеки, церкви, громадські організації, профспілки, спортивні команди, виборчі кампанії, ЗМІ тощо).

– Онлайн освіта – це інтернет-курс з великомасштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через інтернет. На додаток до традиційних матеріалів навчального курсу, такі як відео, читання, і домашніх завдань, така освіта надає можливість використання інтерактивного форуму користувачів, які допомагають створити спільноту студентів, викладачів та асистентів. Це одна із

найновіших форм дистанційного навчання, яка активно розвивається у світовій освіті.

– Професійні стажування – навчання персоналу на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння спеціальністю, адаптації до об'єктів обслуговування та керування, набуття навичок швидкого орієнтування на робочому місці та інших прийомів роботи.

В Одеському державному університеті внутрішніх справ з метою урегулювання порядку та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами усіх рівнів вищої освіти, розроблено та затверджено Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.

Відповідно до Положення, право на визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти. Визнання результатів навчання у неформальній освіті дозволяється у будь-який період до настання терміну, за яким графіком навчального процесу встановлено форми контролю для навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти звертається із заявою до декана відповідного факультету (завідувача відділу докторантури та аспірантури) про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви додаються документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті результати навчання, які здобувач вищої освіти отримав у неформальній освіті.

Для визнання результатів навчання у неформальній освіті наказом ректора, за поданням декана (завідувача відділу докторантури та аспірантури), створюється предметна комісія у складі: декана факультету (завідувача відділу докторантури та аспірантури), науково-педагогічного працівника, який має відповідну академічну та/або професійну кваліфікацію, завідувача відповідної кафедри за профілем навчальної дисципліни, яка пропонується до перезарахування, на основі визнання результатів навчання у неформальній освіті. Предметна комісія, протягом п'ятнадцяти діб, з часу її створення, розглядає та обговорює надані здобувачем вищої освіти матеріали, після чого за результатами обговорення приймає відповідне рішення щодо перезарахування або неперезарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті. При перезарахуванні навчальної дисципліни здобувачу вищої освіти зараховуються результати навчання у неформальній освіті та виставляється підсумкова оцінка за національною шкалою та шкалою оцінювання ЄКТС.

У разі не визнання результатів навчання предметною комісією, здобувач вищої освіти має право подати у той же день апеляційну заяву ректорові університету у письмовій формі або в електронному вигляді на офіційну адресу університету. Після отримання апеляційної заяви, ректор університету приймає рішення щодо створення апеляційної комісії та затверджує її склад (голову та членів апеляційної комісії). Головою апеляційної комісії призначається один із проректорів за напрямом діяльності. До роботи апеляційної комісії можуть залучатися експерти (висококваліфіковані науково-педагогічні працівники з фаху, за яким здійснювалось перезарахування результатів навчання у неформальній

освіті). Така апеляція розглядається протягом десяти календарних днів після подання заяви здобувачем вищої освіти.

Слід зазначити, що розширення застосування неформальної освіти може бути корисним:

а) для суспільства в цілому (сприяння демократизації, розвитку громадянського суспільства, громадської активності та лідерства; вирішення проблеми дозвілля молоді та осіб похилого віку);

б) для формальної освіти (можливість гнучко та швидко реагувати на потреби ринку праці та послуг, задовольняючи вимоги учнів, робітників та роботодавців і доповнюючи освітні пропозиції; зростання мотивації учасників навчально-виховного процесу, їх особистісної зацікавленості);

в) для учасників освітнього процесу (можливість самовдосконалення та виховання самооцінки; розвиток громадянських навичок; виховання почуття причетності, солідарності; оптимальне поєднання свободи і відповідальності; можливість самостійного вибору часу, місця, тривалості навчання).

За матеріалами з відкритих джерел.

**Професор кафедри
ОРД ФПФПКП ОДУВС
кандидат юридичних наук,
професор**

Сергій АЛБУЛ

URL: <http://oduvs.edu.ua/news/neformalna-osvita-pitannya-viznannya-rezultativ-navchannya/>

07.09.2021